

Bijlage 1:

Gedetailleerd getalsmatig overzicht onderzoeksresultaten plus toelichting

In het onderzoek naar aanleiding van de tweede inventarisatie van nationale koppen zijn 65 meldingen onderzocht. Bij het analyseren bleek een aantal meldingen deelaspecten te omvatten die afzonderlijk gecategoriseerd dienden te worden. Het aantal categorisering is daardoor hoger uitgevallen dan het aantal onderzochte meldingen. Het onderzoek heeft 75 categorisering opgeleverd.

In het eindrapport van het onderzoeksteam van het Europa Instituut en T.M.C. Asser Instituut (bijlage 3) staan de onderzoeksresultaten van de eerste fase van het onderzoek, de fase van de onafhankelijke juridische beoordeling van de meldingen.

In de tweede fase van het onderzoek heeft het kabinet zich gebogen over de onafhankelijke onderzoeksresultaten en heeft de meldingen die als nationale kop of aanverwante kwestie waren aangemerkt beleidsmatig heroverwogen. Het kabinet is in een aantal gevallen bij nadere beschouwing tot een andere beoordeling gekomen dan de externe onderzoekers. Hieronder worden de uiteindelijke onderzoeksresultaten (naar de visie van het kabinet) gepresenteerd.

- **Koppen: 13**, waarvan
 - Ex post koppen: 4, waarvan
 - Norm boven minimumharmonisatie: 2
 - Geen gebruik uitzonderingsmogelijkheden: 1
 - Breder toepassingsbereik: 1
 - Ex ante koppen: 9, waarvan
 - Norm boven minimumharmonisatie: 4
 - Geen gebruik uitzonderingsmogelijkheden: 2
 - Breder toepassingsbereik: 2
 - Vroegtijdige implementatie: 1
- **Tussencategorie / onbepaalbare gevallen: 12**, waarvan
 - Invulling algemene begrippen: 10
 - Inbedding: 2
- **Niet-koppen: 50**, waarvan
 - Één op één implementatie: 28
 - Nationale regeling valt buiten richtlijn: 9
 - Methoden-kwestie: 8
 - Meldingen over regelgeving in de maak: 5

Toelichting op de subcategorieën:

- ***Ex post kop:*** bewuste verdergaande normstelling bij de implementatie van de richtlijn. Behalve simpelweg een strengere norm is er ook sprake van een kop wanneer Nederland geen gebruik maakt van eventuele uitzonderingsbepalingen van een richtlijn en daarmee de mogelijkheid van een deels lichtere uitvoering van de richtlijn onbenut laat, of wanneer Nederland bij de omzetting van een richtlijn in nationale regelgeving besluit om strengere normen uit de richtlijn ook toe te passen op gevallen die buiten de reikwijdte van de richtlijn vallen (bredere scope/doelgroep).
- ***Ex ante kop:*** al voordat de richtlijn er kwam was er een Nederlandse norm die strenger was, en die is niet bij de komst van de richtlijn versoepeld. Verder zijn er dezelfde subcategorieën als bij ex post koppen.
- ***Vroegtijdige implementatie:*** indien Nederland niet maximaal gebruik maakt van de toegestane implementatietermijn maar al voor de einddatum de nieuwe verplichtingen in het nationale recht heeft geïmplementeerd, kan dit worden beschouwd als een tijdelijke kop (zonder dat het gaat om verdergaande normstelling).

- Invulling algemene begrippen: in EG-richtlijnen worden vaak algemene begrippen gebruikt die nadere interpretatie en invulling vereisen bij het omzetten van deze begrippen in nationale regelgeving om de regels uitvoerbaar en handhaafbaar te kunnen maken en rechtszekerheid te kunnen bieden. Indien Nederland aan die algemene termen in de nationale regelgeving een concrete invulling geeft, kunnen zulke omzettingen niet zonder meer als kop worden gekwalificeerd, hoewel het bedrijfsleven ze wel als koppen kan ervaren.
- Inbedding: bij de omzetting van EG-richtlijnen moeten de normen uit de richtlijn worden opgenomen in het nationale recht (inbedding). Daarbij moet aansluiting worden gezocht bij het bestaande nationale stelsel van wet- en regelgeving. Dit kan onvermijdelijk leiden tot aanvullende regels die niet direct volgen uit de richtlijn. Wanneer bijvoorbeeld een richtlijn de lidstaten verplicht om voor de uitoefening van een bepaalde activiteit een vergunningstelsel te introduceren, dan ligt het voor de hand dat dit in Nederland geregeld wordt via het bestuursrecht. Bijgevolg zijn dan op de Nederlandse vergunningverlening de algemene regels van nationaal bestuursrecht van toepassing, zoals bijvoorbeeld de bezwaar- en beroepsmogelijkheden, terwijl deze niet uit de richtlijn volgen.
- Één-op-één-implementatie: in deze situatie zijn de voorgeschreven normen en systemen uit de EG-richtlijn omgezet en uitgevoerd in nationale regelgeving waarbij Nederland niet verder gaat dan de richtlijn voorschrijft.
- Nationale regeling valt buiten reikwijdte EG-richtlijn: een noodzakelijke voorwaarde om te kunnen spreken van een nationale kop, is dat er op het terrein van de betreffende nationale regelgeving een relevante EG-richtlijn bestaat die dezelfde materie regelt. Anders is er sprake van puur nationaal beleid en is er geen nationale kop, ook al is dit beleid strenger dan de nationale eisen op dat terrein in (sommige) andere EU-lidstaten. In deze gevallen kan weliswaar sprake zijn van een concurrentienadeel ten opzichte van Lidstaten die dat beleid niet hebben, maar dit heeft niets met de implementatie van Europese richtlijnen te maken.
- Methoden-kwestie: Bij een methoden-kwestie gaat het niet om de norm zelf, maar om de beleidsmatige keuzes die een Lidstaat maakt om aan de norm uit de richtlijn te voldoen. Voor het bereiken van de norm worden maatregelen genomen die door (bepaalde categorieën van) het bedrijfsleven als belastend worden ervaren, maar omdat de norm zelf niet strenger wordt gemaakt is er geen sprake van een kop.
- Meldingen over regelgeving in de maak: de regelgeving is nog niet van kracht, dus hierbij kan per definitie nog geen sprake zijn van koppen. Dit kunnen echter wel gevallen zijn van mogelijke toekomstige koppen die dreigen te ontstaan.